

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: „Vadak” a Népliget „zöldasztalai” mellett

Forrás: Uj Nemzedék

Bn
(Hely)

1925. 6.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Old)

Osztályozás

Tárgy

795.4

Hely

Idő

1925

Személy

„Vadak” a Népliget „zöldasztalai” mellett

Ahol az emberek a töknölcással kezükben mutatkoznak be A „szanszkülotok” ivadékai

— Az Uj Nemzedék tudósítójától. —

Nemrégiben a fejembe vettem, hogy hírtelen fogok meggazdagodni. Megpróbáltam keresztretjénypályázatokon résztvenni, de mindannyiszor matematikusok halászták el az orrom elől a díjakat. Felkutattam egy Pesten élő híres rulett-tudóst, attól sem lettem okosabb. Az utiköltség Montekarlóba sokba került, rádió utján meg nem lehet rouge et noir-t játszani. Végre eszembe jutott Piatnik mester neve. De mivel a pesti kártyakaszinókra újabban rájár a rud, azokban meg sem próbálkoztam. A véletlen jött azután segítségemre. Egy 50-es villamoskocsi ülő peronján ellestem egy párbeszédet. A történeti hűség kedvéért megjegyzem, hogy a beszélgetés ideje hétköznap, délelőtt 11 óra volt. Megtudtam, hogy a Pista a „kaszinó nyári helyiségeibe utazik”, a Népligetbe, ahol „grand szugázások” vannak és a Feri is kimegy holnap délelőtt, csak ma még revansot ad idebenn egy tegnapi „pali”-nak.

Elhatároztam tehát, hogy ismeretlen Pista barátomat nem engedem ki a karmaimból és követem. Utközben sikerült valamilyen ürügyel beszédbe ereszkednem és hamarosan megbarátkoztunk. Megígérte, hogy pártfogóvába vesz, bevezet a társaságukba és bemutat az „elnök”-nek. Ugy látszik, hogy bal kezem zsebem domborúsága valami pénzes „pali”-t

sejtetett bennem. Ha tudta volna szegény feje, hogy zsebem ehhez hasonló riportok kézirataitól duzzad csupán és a pénzt csak muzemok régiségtárából ismeri, aligha vállalkozott volna a bemutatásomra. Mindig kisebb robotgunk. Amikor kocsinok elérte a Népligetet és egyvonalba került az Üllői-uti honvédkaszárnyával, Pista jelentőségteljesen rámkacsintott és merész ivvel leugrott a vágató sárgáról. Eltűnt a fák sűrűjében. Én utánna. A fák között áthaladtunk a népligeti ös-vurstlin. Vitéz Jánost is ott találtuk és hívtuk, hogy tartson velünk, de nem volt rá ideje, mert éppen egy hatalmas vasserpenyővel vagdosta a fejbe örök ellenségét, a fekete ördögöt. A vurstlin túl egy ösvény szélén zsiros papirstanidit hevert, pár lépéssel odébb három cseresznyemag húzódott meg, azok mögött két veréb ugrált. Ezek voltak a civilizáció utolsó nyomai. Ezután egy széles homoksvatag következett. Átgázoltunk és egy óázásra bukkantunk. A fák közül éles csatogások hallatszottak. Közelebb óvatoskodtam. Egy terebélyes fa tövében hat ifju ült, hevert össze-vissza. Valamennyi ingujjra vetkőzötten. A fa törzsén egy hatalmas mésszel kirajzolt kereszt diszlett. Szerencse, hogy nem egy liberális kolléga került erre a tájra, mert bizto-

san eszeveszette menekült volna vissza erről a rémes helyről és másnap újabb kettősverkereszt rémregény remegtette volna meg a demokrata Jerikó falait.

A füstölgő bank

Javában dult a játék. Huszonegy. Örjögve csapkodták a lapokat, ez volt az az éles csatogás. Egy szerencsénre sült ur adta a bankot. Odaléptem a körhöz és engedelmet kértem a leülésre. A bemutatkozás gyorsan ment, egyszerűen kezembe nyomtak egy tök nölcást. A bankban két memfisz, tízenegy mirjam és egy két szimfónia szerénykedett.

Éppen az „elnök” mellé kerültem. Dus és zülált haju ifju. Cinikus hanglejtéssel beszél. Így tanulta ezt a különböző társadalmi regények kártyahőseitől. Ravasz, okoscsillogásu szemei valóságos élnék, amikor beszél. Mint adótári hivatalnok került B-listára.

Állig foglaltam helyet, máris egy kis zavar zavart támadt. A szomszédos rétségen amatőr futballmeccs folyt és a repülő labda pont a bank közepébe pottyant bele. A karcsu dohányvaluta palacsintává lapult. Miközben két ifju szü-indián csataordítással vetette magát a végzetes gömbre és büntető expedícióra indult, én elmondtam oélotomat és megkértem az elnököt, hogy ismertessen meg klubjuk életével és szokásaival. Szemmellátható csalódás ült az ábrázatukra, amikor így egy zsiros falatnak nézett áldozatból egyszerű újságíróvá vedlettem át. Szinte megsajnáltam őket. A helyzetet az elnöki hiúság mentette meg, mert hízelt az oda dobott intervju szó.

A kötelező munkanélküliség

— Ez a „lokál” — szolt és kezeivel a fák összehajló koronáira mutatott — „Jaszinónk-nak” csak nyári helyisége. Télen a Józsefváros egyik kávéházában működünk. Klubunknak, a „Huszonegyezők Önzetlen Köré”-nek körülbelül harminc tagja van. Valamennyien B-listás tisztviselők és munkanélküli iparosok vagyunk. Most így húzzuk át a szanasztóval.

Rendszerető, pontos emberek vagyunk; minden délelőtt — kivéve az esős napokat és az ünnepeket, mert akkor pihenünk — ez alatt a keresztel megjelölt fa alatt gyűlünk össze tízenegy órákor és kettőig dolgozunk. Ezt még hivatalnok korunkban szoktuk meg. De úgy is járunk ide, mint más az irodájába.

A hivatali főnököket óva intem attól, hogy az elnöki enunciació utolsó mondatait elolvassák, vagy legalább is ajánlom, hogy verjék ki a fejükből, amire hivatalukba érnek.

— Már csak inkább kint „dolgozok” a zöldben, mint pénztáros vagyok egy dunai ingyen-uszodában — humoroskodott közbe a kis kopasz.

Az elnök feddőleg nézett rá és így folytatta: — Klubunk szigoruan betartja a formákat. Csak munkanélkülit veszünk fel és azt is csak két tag ajánlása alapján. Ha valaki munkához jut, tagsága megszünik. Most egy kissé rossz idők járnak ránk, a munkanélküli egély csak épen egy „ülésre” elegendő, a B-listások végkielégítése pedig már régen eluszott. Így a dohányvalutára térünk át. 2 memfisz, vagy 4 mirjam, vagy 8 szimfónia egyenlő 1000 koronával. Ez egyuttal a legkisebb tét is. Elkésérető dolog, mondhatom, hogy ép, egészséges, felnőtt emberek, rutinizott játékosok vagyunk

és mégis egész napokon át cigarettába kell játszaniunk pénz helyett, mint a gyerekeknek.

Ijedten kaptam az egyszerű hercegovinával töltött csutkáimhoz. Vajjon mit fognak azok érni, ha itt az előkelő memfiszt csak ötszázra becsülik?

— *A mi klubunk a legelőkelőbb itt a környéken* — büszkélkedett a házigazdám. A többi népligeti játékosok nincsenek megszervezve, nincsenek alapszabályaik, bárkit bevesznek maguk közé. *Talán még olyat is, akinek állása van* — tette hozzá mélységes lenézéssel.

Megjegyzése kellemetlenül érintett, találva rezttem magamat.

— Azok csak „vadak”, akik sokszor még őssze is verekednek a nyereségen — örvendeztetett meg az elnök.

Sok az ember, kevés a „blatt”

Nyeresség! Na, gondoltam magamban, ez kell nekem. *Ez a fontos, nem az alapszabályok.* Jó lesz nekem a „vad” pénz is. Cigaretát a városban is vásárolhatok. Elbucsuztam tehát a derék trafikosoktól és elkezdtem a „vadakra” cserkészni. Alig mentem azonban ötven lépést, tíz-tizenöt kék egyenruhás alakot fedeztem fel elszórtan a fűben. *Rendőrök voltak.* Megrémültem, hogy a kaszinótagok veszélyben vannak. Csak nem trafikrobbantásra készülnek? De amint odaértem, megnyugodva láttam, hogy csak egy altiszti tanfolyam hallgatói, akik a *szolgálati szabályzatot* bíflázzák. Szivderítő látvány volt ezeknek a legényeknek a szorgalma, amint pár lépésnyire a kártyásoktól, hasonlóképpen próbálkoztak megbirkózni az előttük heverő gépirásos jegyzet bősz tartalmával.

Jókedvűen lépkedtem tovább és hamarosan nyomába akadtam a vadaknak.

Egy nagy, odvas fa árnyékában tanyáztak

vagy tizenötven. Csupa hiányosan öltözött, cívilruhás fiatalember volt ott, egyedül a karszalagos ligeti őr és egy villamoskalauz képviselte az uniformist közöttük. Feltűnt, hogy az egyikén három kalap is volt egymás tetejében, a másikon egy sem, a harmadik két kabátot húzott fel, a negyedikről még az ing is hiányzott. A leglármásabb előtt öt pár cipő hevert. Két hölgy is akadt a társaságban. Természetesen nem a játékkaszinó elegáns dámaiból, hanem konyhaedényeink szakszéri kezelői közül.

Éppen azon folyt pokoli lármával a vita hogy ki legyen részt a játékban, mert a csodálatosképpen itt is mindössze harminckét kártyából álló egyetlen pakli kissé kevésnek bizonyult ennyi játékos számára. Valóságos bakkszabályok alakultak ki. Végre nagy nehezen megegyeztek és megindult a játék. Itt sem bridge-párti folyt. Hanem valami zavaros, huszonegyes és Fekete Péter keverékre emlékeztető gyanús társasjáték. A résztvevők gondosan elhúzódtak egymás közeléből és a bankár minden osztás előtt jónak látta figyelmeztetni a tisztelt tagokat a „csalás kerülésére”. Ennek ellenére átlag ötpercenként támadt éles üszefűzés a bankár és a poentőrök között. Azt kell hinné, hogy az ágakon kibicelő verebek sugták be a játékosoknak egymás kártyáit, mert rövidesen azt tapasztaltam, hogy mindenki jobban ismeri a szomszédja vagy vizavija lapjait, mint a saját figuráit.

Csalódottan láttam, hogy itt sem pénzbe megy a játék, hanem sokkal hazárdabb formákban. *A téték a játékosok kalapjai, cipői, nadrágjai sab. voltak.* Most már megértettem a ruhadarabok kissé furcsa elosztódását.

Megkérdeztem az egyik „szankülött”-ot:

— Mi történik azzal, aki mindenét elveszti?

— Azt fedezet mellett haza kíséri a nyertes és otthon elszedi tőle a nyereséget, — volt a praktikus válasz.

— És mint van az, hogy egyes urak oly feltűnően jól ismerik egymás kártyáit?

— Gyakorlat dolga, kérem — felelte könnyedén a vérbeli játékos.

Ezek után természetesen nem mertem játszani, mert még sem kockáztathattam meg, hogy esetleg ádámkosztümben legyek kénytelen a hadszínteret elhagyni. Ez már csak az operaházba való viselet marad.

Szomorodott szívvel ballagtam hát el a Szaharán keresztül mielőtt mégis elfog a szenvedély és magam is „vaddá” válok a balszerencse jóvoltából, ha másként nem, de ruházatban.